

 Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria
Secretaria General
Assessoria Jurídica**INFORME JURÍDIC FINAL**

Assumpte: Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya

Sol·licitant: Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació

1.- ANTECEDENTS

En data 22 de setembre de 2022, la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació ha tramès a aquesta Assessoria Jurídica el text de l'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya, acompanyat d'un informe, de 22 de setembre de 2022, de valoració del Dictamen núm. 11/2022, de 19 de setembre, del Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya.

L'esmentat Avantprojecte de llei ha d'ésser sotmès a informe dels serveis jurídics, de conformitat amb el que disposen l'article 36.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, en relació amb l'article 4.1.a) de la Llei 7/1996, de 5 de juliol, d'organització dels serveis jurídics de l'Administració de la Generalitat de Catalunya.

2.- ANÀLISI JURÍDICA**I. Marc competencial i normatiu**

D'acord amb el que s'apunta a l'exposició de motius de l'Avantprojecte de llei *"la present Llei endega unes reformes que afecten transversalment el conjunt del Codi civil, i alhora impulsa d'altres modificacions de caràcter sectorial, però no menys importants, que afecten determinades matèries, el text actualitza preceptes que afecten a tots els llibres per tal de donar compliment al principi d'igualtat entre dones i homes, a la gestió de les controvèrsies mitjançant la mediació i els altres instruments de resolució alternativa de conflictes. (...)"*.

De conformitat amb l'article 129 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (en endavant, EAC), correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de dret civil, excepte en les matèries que l'article 149.1.8 de la Constitució atribueix en tot cas a l'Estat. Aquesta competència inclou la determinació del sistema de fonts del dret civil de Catalunya.

L'article 149.1.8 de la Constitució estableix que l'Estat té competència exclusiva sobre *"legislació civil, sens perjudici de la conservació, modificació i desenvolupament dels drets civils, forals o especials allà on n'hi hagi. En qualsevol cas, les regles relatives a l'aplicació i*

Foc, 57
08038 Barcelona
Tel. 93 857 40 00
assessoria.dj@gencat.cat

Doc. original signat per:
Maria Adelaida González
Agudo 16/11/2022,
Maria del Pilar García Cruz
16/11/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 29/11/2025

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
29/11/2022 10:09:07

Pàgina 1 de 29

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

a l'eficàcia de les normes jurídiques, relacions jurídic-civils relatives a les formes del matrimoni, ordenació dels registres i instruments públics, bases de les obligacions contractuals, normes per a resoldre els conflictes de lleis i la determinació de les fonts del Dret, d'acord, en aquest darrer cas, amb les normes del dret foral o especial".

Així mateix, d'acord amb l'article 106.2 de l'EAC, la Generalitat pot establir els instruments i els procediments de mediació i de conciliació en la resolució de conflictes en les matèries de la seva competència.

L'article 153 de l'EAC estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de polítiques de gènere, que, respectant el que estableix l'Estat en exercici de la competència que li atribueix l'article 149.1.1 de la Constitució, inclou en tot cas: "a) La planificació, el disseny, l'execució, l'avaluació i el control de normes, plans i directrius generals en matèria de polítiques per a la dona, i també l'establiment d'accions positives per a aconseguir eradicar la discriminació per raó de sexe que s'hagin d'executar amb caràcter unitari per a tot el territori de Catalunya".

D'altra banda, tot i que no es tracta d'una norma competencial, també cal recordar en relació amb el dret civil, que l'article 5 de l'EAC reconeix que l'autogovern de Catalunya es fonamenta també en els drets històrics del poble català, en les seves institucions seculares i en la tradició jurídica catalana, que l'Estatut incorpora i actualitza a l'empara de l'article 2, la disposició transitòria segona i altres preceptes de la Constitució, dels quals deriva el reconeixement d'una posició singular de la Generalitat amb relació, entre altres, al dret civil.

D'acord amb l'article 110 de l'EAC, corresponen a la Generalitat, en l'àmbit de les seves competències exclusives, de manera íntegra, la potestat legislativa, la potestat reglamentària i la funció executiva.

Cal recordar que, en exercici de l'avantditada competència exclusiva en matèria de dret civil, ja atribuïda per l'article 9.2 de l'Estatut de 1979, es va endegar un procés d'actualització del dret privat català, el qual va tenir una primera fase que va donar lloc a la Llei 13/1984, de 20 de març, que va establir una sèrie de modificacions en el text de la Llei 40/1960, de 21 de juliol, de la Compilació del Dret Civil de Catalunya, i al Decret legislatiu 1/1984, de 19 de juliol, pel qual s'aprova el Text Refós de la Compilació del Dret Civil de Catalunya.

L'actualització del dret civil de Catalunya va continuar, posteriorment, en una segona fase, mitjançant l'instrument tècnic de les lleis especials.

A partir de 1991 el dret civil català va entrar paral·lelament en una tercera fase, la de les codificacions parcials, amb l'aprovació de la Llei 40/1991, de 30 de desembre, del Codi de Successions per causa de mort en el dret civil de Catalunya, i continuada per la Llei 9/1998, de 15 de juliol, del Codi de família, amb la voluntat de recollir, ordenar i sistematitzar la regulació sobre diverses matèries continguda en les lleis especials que s'havien anat promulgant.

Aquest procés codificador va tenir la seva culminació amb la promulgació de la Primera Llei del Codi civil de Catalunya, aprovada per la Llei 29/2002, de 30 de desembre, i amb el qual

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

es pretén recollir en únic text tota la legislació catalana existent, degudament desenvolupada i completada.

La Llei 29/2002, de 30 de desembre, ha establert l'estructura del Codi civil de Catalunya (en endavant, CcCat). D'acord amb l'article 3 d'aquesta Llei, els llibres que componen el CcCat són els següents:

- a) Llibre primer, relatiu a les disposicions generals, que inclou les disposicions preliminars i la regulació de la prescripció i de la caducitat (la Llei 29/2002, de 30 de desembre. Primera llei del Codi civil de Catalunya, va establir l'estructura i la sistemàtica del Codi civil de Catalunya i va aprovar-ne el llibre primer).
- b) Llibre segon, relatiu a la persona i la família, que inclou la regulació de la persona física, les matèries compreses en el Codi de família i les lleis especials d'aquest àmbit (aprovat per la Llei 25/2010, del 29 de juliol, del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família).
- c) Llibre tercer, relatiu a la persona jurídica, que inclou la regulació de les associacions i de les fundacions (aprobat per la Llei 4/2008, de 24 d'abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques).
- d) Llibre quart, relatiu a les successions, que inclou la regulació de les matèries contingudes en el Codi de successions per causa de mort i en les altres lleis especials d'aquest àmbit (aprobat per la Llei 10/2008, de 10 de juliol, del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions).
- e) Llibre cinquè, relatiu als drets reals, que inclou la regulació d'aquesta matèria aprovada pel Parlament (aprobat per la Llei 5/2006, de 10 de maig, del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, relatiu als drets reals).
- f) Llibre sisè, relatiu a les obligacions i els contractes, que inclou la regulació d'aquestes matèries, comprenent-hi els contractes especials i la contractació que afecta els consumidors (la Llei 3/2017, del 15 de febrer, del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes, i de modificació dels llibres primer, segon, tercer, quart i cinquè, estableix l'estructura del llibre sisè, regula els contractes de compravenda, de mandat i de permuta, i la modificació i la incorporació dels contractes regulats per lleis especials, i substitueix la Compilació del dret civil de Catalunya).

Així mateix, hem de fer esment també de la Llei 6/2015, del 13 de maig, d'harmonització del Codi civil de Catalunya.

Quant al marc normatiu en matèria de mediació, el Codi de família de Catalunya ja va regular la mediació en l'àmbit familiar, alhora que va establir un mandat per tal que el Govern presentés al Parlament de Catalunya un projecte de llei en aquest àmbit, en compliment del qual es va aprovar la Llei 1/2001, de 15 de març, de mediació familiar de Catalunya. La Llei 1/2001, de 15 de març, va ser derogada per la vigent Llei 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat.

Així mateix, pel que fa a la mediació, la Llei 9/2020, del 31 de juliol, ha modificat el llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família (amb l'objectiu de fomentar la mediació i evitar que la manca d'informació i el desconeixement d'aquest mitjà de resolució alternatiu de conflictes inclini preferentment les parts i els professionals a recórrer

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

a la via litigiosa, potenciant la mediació en l'àmbit dels conflictes familiars), i la Llei 15/2009, del 22 de juliol, de mediació en l'àmbit del dret privat.

En l'àmbit del CcCat, també cal fer referència a l'aprovació del Decret llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat (validat per la Resolució 110/XIV del Parlament de Catalunya; DOGC de 13.10.2021)¹, i del Decret llei 26/2021, de 30 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya en relació amb la violència vicària (validat per la Resolució 95/XIV del Parlament de Catalunya; DOGC de 29.12.2021)².

¹ L'exposició de motius del Decret llei 19/2021 manifesta:

"El llibre segon del Codi civil de Catalunya dedica el títol II a la regulació de les institucions de protecció de les persones amb la capacitat modificada judicialment, a les quals l'autoritat judicial, per mitjà de sentència, posa en tutela, en curatela o sota una altra mesura temporal de protecció. La Llei 8/2021, de 2 de juny, per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica, que entra en vigor el 3 de setembre 2021, reforma el procediment de modificació judicial de la capacitat d'obrar i el substitueix pels processos sobre provisió de mesures judicials de suport a les persones amb discapacitat. A partir de l'entrada en vigor de la reforma estatal, en conseqüència, els pressupòsits de la tutela, la curatela i la potestat parental prorrogada o rehabilitada que regula el Codi civil de Catalunya s'eliminen i deixen de poder-se aplicar en el futur. Malgrat que el llibre segon del Codi civil de Catalunya també inclou institucions de suport que operen sense la necessitat que la capacitat de la persona concernida estigui modificada judicialment –com ara els poders en previsió d'una situació d'incapacitat, que regula l'article 222-2, o l'assistència, que regulen els articles 226-1 a 226-7–, a la pràctica la majoria de les mesures acordades per a les persones amb discapacitat consisteixen en la potestat prorrogada o rehabilitada, en la tutela o en la curatela, que s'acomoden a la concepció de la capacitat que mantenia l'existència d'un procés de modificació judicial de la capacitat.

(...)

La Convenció de Nova York obliga a reformar i replantejar les institucions del Codi civil de Catalunya a les quals se sotmeten les persones majors d'edat, i a formular legalment els nous principis i regles generals sobre els suports en l'exercici de la capacitat jurídica.

(...)

Tanmateix, mentre el procés d'adaptació del Codi civil de Catalunya a la Convenció de Nova York no culmini amb l'aprovació, per part del Parlament de Catalunya, dels textos legals que implantin un nou règim i la caracterització de les institucions de suport a les persones amb discapacitat, urgeix establir un règim transitori que doni resposta a les necessitats sorgides una vegada abolida la modificació judicial de la capacitat i estructurada la resposta procedimental al dret de les persones al suport per a l'exercici de la seva capacitat jurídica".

² L'exposició de motius del Decret llei 26/2021 apunta:

"El fet és que cap norma relativa a les mesures, ja siguin provisionals o definitives, prohibeix expressament que s'estableixi el règim d'estades i comunicacions amb el progenitor violent. També cal tenir en compte que l'aplicació que fan els tribunals de la regulació vigent sovint prioritza que les relacions personals entre els progenitors i els fills i filles no es trenquin. El model de què parteixen és que, amb fonament en el principi del millor interès de la persona menor, cal mantenir les relacions personals amb el pare fins i tot en els casos de violència masclista.

(...)

En el dret vigent, la suspensió del règim d'estades en situacions de violència familiar o de violència masclista és només una possibilitat a valorar per l'autoritat judicial que no determina la privació del règim estades.

Atès que és necessari aturar el nombre de víctimes de la violència vicària, cal abordar amb urgència la reforma del Codi civil de Catalunya per tal de revertir la situació actual i establir mecanismes que tinguin efectes de manera immediata i contribueixin a la resolució del problema. A dia d'avui, els fills i filles menors, d'acord amb la seva situació personal, poden ser víctimes de la violència vicària. Per aquest motiu, és necessari establir mesures que els beneficiïn d'una manera efectiva i que permetin la disminució del risc o perill cap a la seva persona, per mitjà de resolucions judicials que prohibeixin les estades amb el pare que exerceix la violència vicària.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

D'altra banda, també cal fer esment de la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes.

Finalment, a nivell estatal i pel que fa al règim jurídic dels animals, cal fer esment de la Llei 17/2021, de 15 de desembre, de modificació del Codi civil, la Llei hipotecària i la Llei d'enjudiciament civil, sobre el règim jurídic dels animals.

En darrer lloc, i quant a la iniciativa legislativa, aquesta correspon, entre d'altres, al Govern de la Generalitat, de conformitat amb allò que disposen l'article 62.1 de l'EAC i els articles 26.b) i 36.1 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern.

II. Procediment d'elaboració i tramitació de l'Avantprojecte de llei

II.1 Règim jurídic aplicable al procediment

El procediment d'elaboració de l'Avantprojecte de llei s'ha d'ajustar a les previsions establertes en l'article 36 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern (en endavant, Llei 13/2008).

Cal tenir present, a més, que la tramitació de l'Avantprojecte de llei ha d'observar les previsions de la Llei 19/2014, de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern (en endavant, Llei 19/2014), que incorpora en l'article 62 els principis generals de millora de la qualitat normativa i que, en l'article 69, estableix la participació ciutadana en l'elaboració de les normes.

Finalment, cal tenir en compte les previsions de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (en endavant Llei 39/2015) que, en els articles 127 a 133, regula la iniciativa legislativa i la potestat reglamentària i la participació de la ciutadania en el procediment d'elaboració de normes amb rang de llei i reglaments, si bé cal tenir present que la Sentència del Tribunal Constitucional 55/2018, de 24 de maig (dictada en el recurs d'inconstitucionalitat núm. 3628-2016, interposat pel Govern de la Generalitat de Catalunya), va declarar alguns d'aquests preceptes contraris a l'ordre constitucional de competències³.

(...)

Les modificacions dels preceptes del Codi civil de Catalunya que es fan en aquest decret llei es dirigeixen a prohibir l'atribució de la guarda, les estades, les relacions i les comunicacions entre els fills i filles i el pare en els casos de violència vicària masculista.

³ La part dispositiva de la STC 55/2018, estableix:

"[...] 2º Declarar que los artículos 129 (salvo el apartado cuarto, párrafos segundo y tercero), 130, 132 y 133 de la Ley 39/2015 son contrarios al orden constitucional de competencias en los términos del fundamento jurídico 7 b) de esta Sentencia.

3º Declarar que el artículo 132 y el artículo 133, salvo el inciso de su apartado primero "Con carácter previo a la elaboración del proyecto o anteproyecto de ley o de reglamento, se sustanciará una consulta pública" y el primer párrafo de su apartado cuarto, ambos de la Ley 39/2015, son contrarios al orden constitucional de competencias en los términos del fundamento jurídico 7 c) de esta Sentencia [...]".

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

II.2 Planificació normativa

L'article 132 de la Llei 39/2015 estableix que, anualment, les administracions públiques han de fer públic un pla normatiu que contingui les iniciatives legals o reglamentàries que s'hagin d'elevat per a la seva aprovació l'any següent (apartat 1), i que una vegada aprovat, el pla anual normatiu s'ha de publicar al portal de la transparència de l'Administració pública corresponent (apartat 2).

El Tribunal Constitucional, en l'abans esmentada Sentència 55/2018, ha declarat que la regulació de la planificació no és aplicable a les iniciatives legislatives del Govern de la Generalitat ja que envaeix la potestat de la Generalitat d'autoorganització i de regular l'elaboració de les lleis.

En relació amb la planificació normativa, cal recordar la doctrina de la Comissió Jurídica Assessora en el sentit de subratllar la rellevància de la planificació normativa com a *"instrument al servei de la seguretat jurídica, principi que no solament implica generar confiança sobre el que diu la normativa vigent, sinó també sobre l'evolució raonable de l'ordenament jurídic, tal com es reconeix d'una manera expressa en l'article 62 de la Llei catalana 19/2014, que preveu la necessitat que la iniciativa normativa s'exerceixi de tal manera que el marc normatiu resultant sigui previsible"* (dictàmens 52/2020, 271/2020 i 291/2020, entre d'altres).

El Govern de la Generalitat, mitjançant l'Acord del Govern de 24 d'abril de 2019, va aprovar el Pla normatiu de l'Administració de la Generalitat de Catalunya per als anys 2019-2020, on estava inclòs l'Avantprojecte de llei que ens ocupa.

En la present legislatura, mitjançant l'Acord del Govern de 19 d'octubre de 2021, s'ha aprovat el Pla normatiu del Govern de la Generalitat de Catalunya per als anys 2021-2023, on es constata que està inclòs un *"Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya"*, com a iniciativa del Departament de Justícia, actualment, Departament de Justícia, Drets i Memòria.

Fent ús de la facultat prevista en l'apartat cinquè de l'esmentat Acord del Govern, la Secretaria del Govern ha promogut una modificació del Pla normatiu, de la qual, el 2 d'agost del 2022, el Govern n'ha pres coneixement, i on consta com a iniciativa núm. 34 l'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya.

II.3 Iniciació i tramitació del procediment

a) L'article 36.2 de la Llei 13/2008 preveu que la tramitació d'un projecte de llei requereix l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat de la iniciativa i s'inicia a proposta del departament o els departaments interessats, als quals correspon d'elaborar l'avantprojecte de llei corresponent.

Per l'Acord del Govern de 16 de juliol de 2019, es va aprovar la memòria preliminar de l'Avantprojecte de llei d'actualització del Codi civil de Catalunya.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

Pel que fa a la competència del Departament de Justícia, Drets i Memòria per a la tramitació de l'Avantprojecte de llei, deriva de les competències que el Decret 184/2022, de 10 d'octubre, de denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, atribueix a aquest departament en els àmbits relatius a la conservació, l'actualització i el desenvolupament del dret civil de Catalunya (article 3.14.3) i la promoció i desenvolupament dels mitjans alternatius de resolució de conflictes (article 3.14.6)⁴.

b) Quant a la determinació de la unitat directiva competent per a l'elaboració i tramitació de l'Avantprojecte de llei, es tracta d'una proposta que ha estat elaborada per la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, a qui li correspon, entre d'altres, exercir les funcions que la legislació vigent atribueix al Departament de Justícia, Drets i Memòria en matèria de dret privat (lletra a)) i en matèria de mediació en l'àmbit del dret privat (lletra i)), i promoure i desenvolupar els mitjans alternatius de resolució de conflictes en l'àmbit d'atribucions del Departament (lletra j)) (article 5.1 del Decret 6/2019, de 8 de gener, de reestructuració del Departament de Justícia, tenint en compte la data d'inici de la tramitació del procediment normatiu). El Decret 47/2022, de 15 de març, de reestructuració del Departament de Justícia, actualment Departament de Justícia, Drets i Memòria (que va derogar el Decret 6/2019) segueix atribuint a aquesta Direcció General les esmentades funcions (article 25.1.a), i) i j)).

II.4 Memòries

a) D'acord amb el que estableix l'article 36 de la Llei 13/2008, els avantprojectes de llei han d'anar acompanyats d'una memòria general i d'una memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades.

L'esmentat precepte indica el contingut mínim que han de tenir la memòria general (article 36.3.a)) i la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades (article 36.3.b)).

Pel que fa a la memòria general, d'acord amb l'avantdit article 36.3.a) aquesta ha de contenir, com a mínim, l'adequació de la norma als fins que es persegueixen; el marc normatiu en què s'insereix; la relació de les disposicions afectades per l'avantprojecte de llei i la taula de vigències i derogacions resultants; la competència de la Generalitat sobre la matèria, i la relació motivada de les persones i les entitats a les quals s'ha d'atorgar el tràmit d'audiència o la procedència de sotmetre l'expedient a informació pública.

La memòria general, de 6 de juliol de 2020, va ser actualitzada per una segona memòria general, de data 22 de setembre de 2020.

⁴ D'acord amb el decret de determinació de l'àmbit de competències actualment vigent, Decret 184/2022, de 10 d'octubre, el Departament de Justícia passa a denominar-se Departament de Justícia, Drets i Memòria. El Decret 184/2022, de 10 d'octubre, ha derogat el Decret 21/2021, de 25 de maig, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, que també atribuïa a aquest Departament la competència relativa als àmbits de la conservació, l'actualització i el desenvolupament del dret civil de Catalunya i la promoció i desenvolupament dels mitjans alternatius de resolució de conflictes.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

Examinades les memòries generals, inclouen el contingut mínim especificat per la Llei 13/2008. Així mateix, s'afegeixen altres consideracions, com ara, una anàlisi dels tràmits de consulta pública prèvia i la participació de la Comissió de Codificació de Catalunya en l'elaboració del projecte normatiu.

Pel que fa a la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, d'acord amb l'esmentat article 36.3.b), aquesta memòria ha d'incloure, com a mínim, un informe d'impacte pressupostari, en què s'avalua la repercussió de l'avantprojecte de llei en els recursos personals i materials i en els pressupostos de la Generalitat, i també les fonts i els procediments de finançament, si escau; un informe d'impacte econòmic i social, en què s'avaluen els costos i els beneficis que implica la iniciativa legislativa per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica; un informe d'impacte normatiu, en què s'avalua la incidència de les mesures proposades per la norma en termes d'opcions de regulació, de simplificació administrativa i de reducció de càrregues administratives per als ciutadans i les empreses, i, finalment, un informe d'impacte de gènere.

Consta en l'expedient la memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, de 6 de juliol de 2020, que ha estat actualitzada en diverses ocasions, així, en dates 22 de setembre de 2020, 16 de juliol de 2021 i 5 de juliol de 2022.

Així mateix, en data 1 de juliol de 2022, es van rebre diverses observacions de l'Àrea de Millora de la Regulació del Departament de la Presidència, en relació amb la memòria d'avaluació de l'impacte, les quals, un cop considerades per la unitat promotora, van donar lloc a una nova memòria de data 11 de juliol de 2022.

Examinades les exhaustives memòries d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades, aquestes inclouen el contingut mínim especificat per la Llei 13/2008. Així mateix, s'inclouen altres consideracions, com ara:

- l'anàlisi del context i la identificació de les opcions de regulació: identificació del problema (definició de la naturalesa i extensió de problema; identificació de la població afectada, de forma directa i indirecta; detall de les causes que motiven la intervenció; evidències empíriques que contextualitzen el problema; establiment de les línies principals de l'escenari base).
- establiment dels objectius.
- identificació de les opcions de regulació.
- comparació de les opcions de regulació considerades.
- implementació, seguiment i avaluació de la norma.
- test de pimes.

b) L'article 36.3.c) de la Llei 13/2008 disposa que l'avantprojecte de llei ha d'anar acompanyat d'una memòria en què constin les consultes formulades, les al·legacions presentades, les raons que han dut a estimar-les o desestimar-les i la incidència de les consultes i les al·legacions en la redacció final de l'avantprojecte de llei.

Consta una memòria del director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, de 10 de juny de 2022, valorativa de les observacions i al·legacions formulades en els tràmits de consulta de l'Avantprojecte de llei. Segons s'exposa a la memòria "es va donar un termini

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

d'audiència a les associacions i altres organitzacions vinculades amb mesures alternatives de resolució de conflictes; a l'Observatori de la Igualtat de Gènere; al Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI); al Col·legi de Notaris de Catalunya; al Consell de l'Advocacia Catalana; al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; a la Fiscalia Superior de Catalunya; al Consell de Col·legi de Metges de Catalunya; al Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya; al Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya; al Col·legi de Pedagogs de Catalunya; al Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya; a l'Il·lustre Col·legi d'Advocacia Barcelona (CEMICAB); al Deganat dels Registradors de la Propietat, Mercantils i Béns Mobles de Catalunya i al Consell de Gent Gran de Catalunya per tal que fessin arribar les observacions que estimessin oportunes".

A la referida memòria es valoren les observacions formulades per l'Institut Català de les Dones al seu informe d'impacte de gènere. Així mateix, es valoren, amb la justificació de la seva acceptació o no, les al·legacions presentades per les persones i entitats següents: senyor Eladi Crehuet Serra; Institut Agrícola Català de Sant Isidre; INTERcids, Operadors jurídics pels animals; Fundació Franz Weber i Coordinadora de Professionals per a la Prevenció d'Abusos (CoPPA); i Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA).

Així mateix, consta una nota del director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, de 12 de juliol de 2022, on es valoren les observacions efectuades a l'informe jurídic preliminar actualitzat d'1 de juliol de 2022.

Consta també un informe de 22 de setembre de 2022, del director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, de valoració de les observacions realitzades pel Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya al seu Dictamen 11/2022, de 19 de setembre.

II.5 Tràmits de consulta interdepartamental i informes

a) En data 16 de setembre de 2020, aquesta Assessoria Jurídica va emetre un **informe jurídic preliminar favorable** a l'Avantprojecte de llei, en el qual es van fer diverses consideracions tant pel que fa al procediment de tramitació com en relació amb el text de l'Avantprojecte de llei, que van donar lloc a una nova versió de l'Avantprojecte de llei.

b) Pel que fa a la **consulta interdepartamental**, aquest tràmit es va instrumentar –des del 4 al 22 de setembre de 2020– mitjançant el Sistema d'Informació, Gestió i Tramitació dels Documents de Govern (SIGOV) i va finalitzar amb la presentació de l'Avantprojecte de llei a la sessió corresponent del Consell Tècnic (apartat II, Informació sobre Avantprojectes de llei, Projectes de decret i propostes d'Acord en tramitació). Cal fer constar que, en aquest tràmit, cap departament va formular observacions o al·legacions a l'Avantprojecte de llei.

L'Avantprojecte de llei va quedar vist en la sessió del Consell Tècnic de la Generalitat de Catalunya (apartat II) de data 22 de setembre de 2020, per tal de continuar la seva tramitació, tal com consta en la certificació del secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya, de data 23 de setembre de 2020.

c) Les memòries generals, tant la de 6 de juliol de 2020 com la de 22 de setembre de 2020, fan referència a la participació de la **Comissió de Codificació de Catalunya** en l'elaboració

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

del projecte normatiu, posant de relleu que: *"La Comissió de Codificació de Catalunya ha elaborat una proposta de text d'Avantprojecte de Llei d'Actualització del CCC"* i, tot seguit, després de fer referència a la normativa reguladora de la Comissió, afegeixen: *"Per aquest motiu, se li ha donat trasllat de la proposta normativa als efectes que emeti la valoració corresponent, la qual ha estat tinguda en compte en la seva totalitat"*.

En aquest punt cal tenir present que, d'acord l'article 35 del Decret 47/2022, de 15 de març, de reestructuració del Departament de Justícia (actualment Departament de Justícia, Drets i Memòria):

"35.1 La Comissió de Codificació de Catalunya és l'òrgan col·legiat adscrit al departament competent en matèria de dret civil que té per objecte l'elaboració de propostes de revisió, actualització i desenvolupament del dret privat de Catalunya, en especial del dret civil.

35.2 L'Observatori de Dret Privat de Catalunya, adscrit al departament competent en matèria de dret civil, és l'òrgan d'assessorament i de seguiment de les activitats de la Comissió de Codificació de Catalunya, així com de participació i de relació amb la Generalitat de les institucions vinculades al dret privat de Catalunya.

35.3 La Comissió de Codificació de Catalunya i l'Observatori de Dret Privat de Catalunya s'organitzen d'acord amb el que estableix la normativa que els regula."

La normativa reguladora a què fa referència l'article 35.3 del Decret 47/2022 és el Decret 395/2011, de 27 de setembre, de la Comissió de Codificació de Catalunya i de l'Observatori de Dret Privat de Catalunya. D'acord amb el Decret 395/2011, la Comissió de Codificació de Catalunya és l'òrgan col·legiat adscrit al departament competent en matèria de dret civil que té per objecte l'elaboració de propostes de revisió, actualització i desenvolupament del dret privat de Catalunya, en especial del dret civil (article 1), corresponen al Ple de la Comissió, entre altres funcions, la d'examinar, debatre i aprovar els treballs preparatoris sobre textos legislatius preparats per les seccions (article 4); i que l'Observatori de Dret Privat de Catalunya, adscrit al departament competent en matèria de dret civil, és l'òrgan d'assessorament i de seguiment de les activitats de la Comissió de Codificació de Catalunya, així com de participació i de relació amb la Generalitat de les institucions vinculades al dret privat de Catalunya (article 15), i que correspon a l'Observatori, entre altres funcions, la d'informar sobre els avantprojectes normatius que sotmeti a la seva consideració la Comissió de Codificació de Catalunya (article 16).

Consta en l'expedient un certificat de la secretària tècnica de la Comissió de Codificació de Catalunya, de 21 de setembre de 2020, d'acord amb el qual:

"Que les persones integrants de les seccions de la Comissió de Codificació de Catalunya han treballat en l'elaboració del text relatiu a l'actualització, incorporació i modificació dels diferents llibres que conformen el Codi civil Català fins a la seva completesa.

Que aquest text va ser presentat al Director general de Dret i d'Entitats Jurídiques per a la seva revisió per dur a terme la tramitació corresponent.

Que les persones que integren la Comissió de Codificació de Catalunya han donat el seu vistiplau al document revisat."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

Així mateix, consta a l'expedient un segon certificat de la secretària de la Comissió de Codificació de Catalunya, de 8 de juny de 2022, d'acord amb el qual:

"Que la Secció d'Harmonització en les reunions dutes a terme els dies 17 i 31 de gener, per tal d'estudiar les observacions i al·legacions presentades a l'esborrany d'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya, durant el tràmit d'informació i audiència pública, hem observat que per tal de millorar i clarificar el contingut dels articles 553-21 i 553-22, relatius a l'assistència a les reunions de la junta de propietaris en les comunitats en règim de propietat horitzontal, considerem que és necessari fer una nova proposta de redactat, en el sentit de clarificar la possibilitat que els propietaris puguin assistir per videoconferència o per altres mitjans telemàtics de comunicació sincrònica similars, en cas que els estatuts o l'acord de la junta ho estableixen i sempre que es pugui garantir tècnicament una participació plena, amb la finalitat de que sigui més entenedora i facilitar la seva aplicació".

En relació amb el referit certificat i la modificació dels articles 553-21 i 553-22 del CcCat proposada per la Comissió, cal dir que consta una Nota del director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, de 10 de juny de 2022, on es valora positivament incorporar l'aportació de la Comissió a l'Avantprojecte de llei, ressaltant que: "Les modificacions contingudes en l'aportació són mínimes i tenen un caràcter merament clarificador, amb l'objectiu de donar una millor seguretat jurídica".

d) Quant a l'**informe d'impacte pressupostari**, consten a l'expedient dos informes favorables de la Direcció General de Pressupostos del Departament d'Economia i Hisenda: el primer, de 18 de setembre de 2020, i el segon, de 5 de juliol de 2022.

e) Pel que fa a l'**informe d'impacte de gènere**, consta a l'expedient l'informe emès per l'Institut Català de les Dones, en data 10 de setembre de 2021, d'acord amb el qual l'Avantprojecte de llei "no inclou cap terme androcèntric ni sexista i per tant, no presenta disfuncions amb la normativa esmentada."⁵. Tanmateix, l'informe, després de valorar "molt positivament aquesta modificació del Codi civil de Catalunya quant una part substancial d'aquesta modificació té a veure amb la modernització de la nostra societat pel que fa a la igualtat entre dones i homes i l'ús d'un llenguatge inclusiu", fa un seguit d'observacions en relació amb la revisió del llenguatge del Codi civil de Catalunya, la presa en consideració de la violència masclista en el Codi civil de Catalunya, les reunions dels òrgans col·legiats de les persones jurídiques i la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, el llenguatge i visibilització de la diversitat familiar, proposant la modificació de determinats preceptes del CcCat.

Les observacions i recomanacions efectuades a l'esmentat informe d'impacte de gènere han estat abastament analitzades i valorades a la memòria de 10 de juny de 2022, de la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació.

f) En data 1 de juliol de 2022, aquesta Assessoria Jurídica va emetre un **informe jurídic preliminar actualitzat favorable** a l'Avantprojecte de llei, en el qual es van fer diverses

⁵ Es refereix a la normativa sobre igualtat i transversalitat de la perspectiva de gènere.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

consideracions, les quals, com ja s'ha dit, han estat valorades per la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació en la nota de 12 de juliol de 2022.

g) L'Avantprojecte de llei va quedar vist novament en la sessió del **Consell Tècnic** de la Generalitat de Catalunya (apartat II) de 5 de juliol de 2022, tal com consta en la certificació de secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya, de data 6 de juliol de 2022; i en la sessió (apartat III-A) de 12 de juliol de 2022, prèviament a la sol·licitud de dictamen al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya, tal com consta en la certificació del secretari del Govern de la Generalitat de Catalunya, de data 13 de juliol de 2022.

h) El **Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya** ha emès el Dictamen 11/2022, de 19 de setembre, en el qual, després de fer unes observacions de caràcter general⁶, i unes concretes observacions a l'articulat, es conclou que: *"El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya ha valorat l'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en el present dictamen."*

Com ja s'ha dit, la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació ha valorat, en l'informe de 22 de setembre de 2022, les observacions realitzades pel Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya en l'esmentat Dictamen 11/2022.

i) Quant a l'informe de la **Comissió de Govern Local de Catalunya**, en el procediment de tramitació de l'Avantprojecte de llei no cal sol·licitar l'informe esmentat atès que no afecta el règim jurídic local, segons l'article 193.1.a) del Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril.

En aquest mateix sentit, tampoc cal sotmetre l'Avantprojecte de llei a audiència o dictamen del **Consell de Guberns Locals** (article 22.2 de la Llei 12/2010, del 19 de maig, del Consell de Guberns Locals).

j) Pel que fa al dictamen de la **Comissió Jurídica Assessora**, dir que aquest no és preceptiu, atès que, d'acord amb l'article 9.1.a) de la Llei 5/2005, de 2 de maig, de la Comissió Jurídica Assessora, correspon a aquest òrgan consultar el dictamen sobre els avantprojectes de llei si l'òrgan competent els sotmet a la seva consideració.

k) D'acord amb les Directrius sobre el contingut de l'expedient i procediment d'elaboració de disposicions de caràcter general, aprovades per l'Acord del Govern de 19 de maig de 2009, caldrà elaborar un **informe jurídic final**, que és el que ara s'emet.

⁶ "Primera. El CTESC vol remarcar la importància de fer un ús no sexista del llenguatge. En aquest sentit, recomana que sempre que apareguin les expressions com fills o filles, pare i mare, tutor o tutora, avis i àvies, hereu o hereva, es vagi alternant l'ordre del gènere en l'escriptura, de manera que, en algunes ocasions, s'escrigui filles i fills, mare i pare o tutora i tutor i en d'altres ocasions fills i filles, pare i mare, tutor i tutora, etc.

De la mateixa manera, quan es fa menció dels progenitors, hauria de dir persones progenitores, entenent les diferents tipologies de persones progenitores que poden ser mare-pare, mare-mare i pare-pare.

El CTESC també proposa que sempre que aparegui l'expressió "principi d'igualtat" s'afegeixi "i no discriminació".

Segona. El CTESC recomana substituir la paraula "menor" per l'expressió "persona menor d'edat" al llarg del text normatiu."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

l) De conformitat amb l'article 8.1.a) del Reglament del Consell Tècnic, aprovat pel Decret 413/2011, de 13 desembre, el **Consell Tècnic** ha d'examinar i deliberar sobre els avantprojectes de llei, amb caràcter previ a la seva aprovació per part del Govern com a projectes de llei (apartat IV-A, Informes previs a l'elevació al Govern sobre Avantprojectes de llei).

m) Finalment, d'acord amb l'article 36.5 de la Llei 13/2008, correspon al titular o la titular del departament que ha elaborat un avantprojecte de llei de sotmetre'l a la consideració del Govern, el qual pot decidir dur a terme nous tràmits abans d'aprovar-lo com a projecte de llei, i d'acord amb l'article 36.6 de la dita Llei, un cop aprovat un projecte de llei, el Govern ha de trametre'l al Parlament, acompanyat amb tota la documentació annexa.

II.6 Participació ciutadana i transparència

a) Consulta pública prèvia

Pel que fa a la consulta pública prèvia que disposa l'article 133.1 de la Llei 39/2015, cal tenir en compte que, d'acord amb la Sentència del Tribunal Constitucional 55/2018, la regulació de les consultes prèvies no és aplicable a les iniciatives legislatives del Govern de la Generalitat i és contrari a l'ordre constitucional de competències per quant *"el ejercicio de la iniciativa legislativa por parte de las Comunidades Autónomas, en general, y la elaboración de anteproyectos de ley, en particular, quedan por completo al margen del art. 149.1.18 CE en lo que se refiere tanto a las "bases del régimen jurídico de las Administraciones públicas" como al "procedimiento administrativo común".*

Los artículos 129 (salvo el apartado cuarto, párrafos segundo y tercero, cuya impugnación ya hemos examinado), 130, 132 y 133 de la Ley 39/2015 se refieren al ejercicio, por parte de los gobiernos nacional y autonómico, tanto de la potestad reglamentaria como de la iniciativa legislativa. Se aplican, por tanto, a las iniciativas de rango legal de las Comunidades Autónomas. Invaden por ello las competencias que estas tienen estatutariamente atribuidas en orden a organizarse y regular la elaboración de sus leyes." (FJ 7.b)).

A l'àmbit de l'Administració de la Generalitat, l'Acord del Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública, estableix que si es considera procedent efectuar una consulta prèvia a l'elaboració d'un avantprojecte de llei, la memòria preliminar que aprovi el Govern es posarà a disposició de la ciutadania i entitats potencialment afectades per la futura norma, mitjançant la seva publicació en el Portal de Transparència per dur a terme aquest tràmit.

En el cas del present Avantprojecte de llei, la memòria preliminar aprovada per l'Acord del Govern de 16 de juliol de 2019 va establir la procedència d'efectuar una consulta pública prèvia per un període de 30 dies.

La participació en la fase preliminar a l'elaboració del present Avantprojecte de llei, mitjançant la consulta pública prèvia, es va dur a terme a través del Portal Participa Gencat, entre el 19 de juliol i el 18 d'agost de 2019, i diverses persones físiques, entitats i organitzacions van realitzar observacions i aportacions.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

Consta a l'expedient un informe de retorn a les aportacions a la consulta pública prèvia a l'elaboració de l'Avantprojecte de llei, signat pel director general de Dret i d'Entitats Jurídiques en data 28 de gener de 2020.

b) Participació ciutadana de l'article 69.1 de la Llei 19/2014

L'article 69.1 de la Llei 19/2014 preveu que: *"Les persones tenen el dret de participar, per mitjà de la presentació de propostes i suggeriments, en les iniciatives normatives que promou l'Administració pública. Aquest dret es pot exercir amb relació a les iniciatives normatives en què, per la importància que tenen o per la matèria que regulen, l'Administració pública considera pertinent obrir aquest procés participatiu des de l'inici de la tramitació del procediment administratiu".*

Respecte d'aquest tràmit de participació ciutadana, la memòria general de 22 de setembre de 2020 manifesta que *"es pot prescindir de l'esmentat tràmit atès que es tracta d'una norma adreçada a la ciutadania en general i en concret, als professionals del dret, als jutges i magistrats, als professionals de la salut, als professionals de la mediació i, especialment, als col·legis professionals afectats i a les administracions públiques pel que fa a la paritat en els òrgans de govern de les persones jurídiques públiques, que ja han pogut participar en la fase de consulta pública prèvia de la memòria preliminar de la iniciativa normativa, que ja introduïa quins serien els trets fonamentals del text normatiu.*

Tanmateix, l'Avantprojecte de llei no té un impacte significatiu en l'activitat econòmica, ja que no imposa càrregues de tipus econòmic als subjectes destinataris, ni els imposa obligacions rellevants sinó que té l'objecte adaptar les regles jurídiques existents per donar resposta de manera ràpida i continuada a noves necessitats de regulació exigides per la ciutadania.

Durant les fases d'informació pública i tràmit d'audiència es podran recollir les aportacions necessàries tant de la ciutadania en general com de tots els agents implicats afectats directament per la iniciativa normativa que seran objecte d'anàlisi i consideració."

c) Audiència i informació pública

Quant als tràmits d'audiència i informació pública, l'article 36.4 de la Llei 13/2008 preveu que el departament encarregat de l'elaboració d'un avantprojecte de llei el pot sotmetre a informació pública o a audiència de les entitats que tinguin encomanada per llei la defensa d'interessos que es podrien veure afectats per l'entrada en vigor de la llei, i que el termini d'informació o d'audiència no pot ésser inferior a quinze dies.

Pel que fa al tràmit d'audiència, la memòria de valoració de les observacions i al·legacions presentades en els tràmits de consulta de l'Avantprojecte de llei indica el següent:

"Es va donar un termini d'audiència a les associacions i altres organitzacions vinculades amb mesures alternatives de resolució de conflictes; a l'Observatori de la Igualtat de Gènere; al Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI); al Col·legi de Notaris de Catalunya; al Consell de l'Advocacia Catalana; al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya; a la Fiscalia Superior de Catalunya; al Consell de

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

Col·legi de Metges de Catalunya; al Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya; al Col·legi Oficial de Treball Social de Catalunya; al Col·legi de Pedagogs de Catalunya; al Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya; a l'Il·lustre Col·legi d'Advocacia Barcelona (CEMICAB); al Deganat dels Registradors de la Propietat, Mercantils i Béns Mobles de Catalunya i al Consell de Gent Gran de Catalunya per tal que fessin arribar les observacions que estimessin oportunes"

En aquest punt, cal notar que consta a l'expedient l'ofici de 21 de juliol de 2021 del director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, atorgant el tràmit d'audiència a les diferents entitats, com també hi consten les evidències del procés de notificació electrònica a les entitats.

Pel que fa al tràmit d'informació pública de l'article 68 de la Llei 26/2010, per Edicte de 9 de juliol de 2021 es va sotmetre a informació pública l'Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya (DOGC núm. 8461, de 20.7.2021).

Pel que fa a les al·legacions rebudes, consten en l'expedient els escrits de les entitats i persones següents:

- Sr. Eladi Crehuet Serra
- Institut Agrícola Català de Sant Isidre
- INTERcids, Operadors jurídics pels animals; Fundació Franz Weber i Coordinadora de Professionals per a la Prevenció d'Abusos (CoPPA)
- Federació de Persones Sordes de Catalunya (FESOCA)

Les al·legacions han estat valorades, amb justificació de les raons que han dut a estimar-les o desestimar-les, a la memòria del director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, de 10 de juny de 2022.

d) Obligacions de publicitat activa

D'acord amb la Llei 19/2014, en aplicació del principi de transparència, l'Administració ha de fer pública la informació relativa a les decisions i actuacions amb rellevància jurídica, entre les quals s'inclouen els procediments normatius en curs, amb indicació de l'estat de la tramitació en què es troben, així com les memòries i els documents justificatius de la tramitació dels projectes o avantprojectes normatius i els diversos textos de les disposicions (articles 10.c) i d) i 69.2).

Com es va apuntar a l'informe jurídic preliminar de 16 de setembre de 2020, ja des de l'inici del procediment i al llarg de la seva tramitació, s'han d'observar les previsions de la Llei 19/2014 i s'han de fer públics els documents al Portal de la Transparència, i ha de constar l'estat de tramitació de l'expedient. En aquest punt, s'ha comprovat que l'expedient corresponent a aquest Avantprojecte de llei es pot consultar a la pàgina web http://justicia.gencat.cat/ca/departament/Normativa/normativa_en_tramit/.

	Doc. original signat per: Maria Adelaida González Agudo 16/11/2022, Maria del Pilar García Cruz 16/11/2022	Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 29/11/2025 Original electrònic / Còpia electrònica autèntica	Data creació còpia: 29/11/2022 10:09:07 Pàgina 15 de 29
--	--	--	---

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

III. Contingut de l'Avantprojecte de llei

Quant a l'estructura de l'Avantprojecte de llei, aquest consta d'una exposició de motius, sis articles, una disposició transitòria i una disposició final.

Pel que fa al títol, *"Avantprojecte de llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya"*, aquest coincideix amb la iniciativa inclosa al Pla normatiu del Govern de la Generalitat de Catalunya per als anys 2021-2023, aprovat per l'Acord del Govern de 19 d'octubre de 2021.

L'exposició de motius de l'Avantprojecte de llei, d'una banda, té un contingut explicatiu del marc normatiu que incideix en la normativa projectada i, d'una altra, compleix abastament la finalitat justificativa de les modificacions que es proposen.

Únicament, com a qüestió formal relativa a l'exposició de motius, a l'apartat II relatiu al llibre II, al paràgraf 5, on diu *"una altra modificació que cal esmenar"* potser hauria de dir *"una altra modificació que cal esmentar"*.

L'article 1 de l'Avantprojecte de llei porta per rúbrica *"Modificació del llibre primer del Codi civil de Catalunya"*.

L'apartat 1.1 de l'article 1 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 111-7 del CcCat (Bona fe i actes propis), i incorpora com a nou apartat 2 l'actual article 111-8 del CcCat (referit als actes propis).

Com a qüestió formal se suggereix afegir *"del Codi civil de Catalunya"*, per a una millor tècnica normativa⁷. Aquesta observació es formula per a tots els apartats del text de l'Avantprojecte de llei que no ho recullen.

L'apartat 1.2 de l'article 1 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 111-8 del CcCat, que incorpora el principi d'igualtat i no discriminació, el qual s'haurà de tenir en consideració en la interpretació i l'aplicació del dret civil de Catalunya i haurà de ser respectat en les relacions jurídiques privades.

L'apartat 1.3 de l'article 1 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 111-10 del CcCat, que es dedica a la resolució alternativa de conflictes, establint que: *"En les relacions jurídiques privades les parts han d'intentar gestionar les seves controvèrsies mitjançant la mediació i els altres mecanismes de resolució alternativa de conflictes, per tal d'evitar l'obertura de processos judicials de caràcter contenciós, posar fi als ja iniciats o reduir-ne l'abast"*, de manera que es formula com a nou principi general que ha d'informar les relacions entre els particulars, exceptuant, però, l'apartat 2 *"els casos de violència masclista en l'àmbit de la parella o familiar, ja es tracti de violència física, psicològica, econòmica, sexual o qualsevol altra forma reconeguda per la llei"*.

⁷ En aquest sentit, per exemple, els articles de la Llei 9/2020, del 31 de juliol, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya, relatiu a la persona i la família, i de la Llei 15/2009, de mediació en l'àmbit del dret privat, o la Llei 6/2019, de 23 d'octubre, de modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya, relatiu a les successions, per a garantir la igualtat de drets i la no-discriminació de les persones amb discapacitat sensorial.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'apartat 1.4 de l'article 1 de l'Avantprojecte de llei estableix que l'article 111-10, passa a ser l'article 111-11 (Vigència de les lleis), amb el mateix contingut.

L'article 2 de l'Avantprojecte de llei es dedica a la *"Modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya"*.

L'apartat 2.1 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-1 del CcCat (Personalitat civil)⁸, preveient que: *"1. La personalitat civil és inherent a la persona física des del naixement. En tot cas, els efectes jurídics que li siguin favorables s'adquireixen des de la concepció sempre que s'arribi a néixer."*

2. La personalitat civil s'extingeix amb la mort."

Així doncs, se substitueix la referència al *"concebut"* per *"concepció"*.

L'article 29 del Codi Civil espanyol ho condiciona a néixer en les condicions que determina l'article 30, que no només exigeix néixer, sinó que es produeixi el despreniment sencer (entero) del si matern. A l'informe jurídic preliminar actualitzat es va suggerir que potser caldria concretar aquest extrem i no referir-se només a *"quan s'arribi a néixer"*, tot i que en la redacció original s'estableix només *"quan s'arribi a néixer..."*, cal tenir en compte que la interpretació literal de *"s'arribi a néixer"* pot donar a entendre que no s'ha de donar el requisit de l'article 30 CC de desprendiment del si matern.

En relació amb aquesta observació, la unitat promotora, en la Nota de 12 de juliol de 2022, apunta que *"no es considera oportú esmentar de manera expressa el despreniment sencer del si matern, d'acord amb l'article 30 del Codi civil espanyol. La redacció de la iniciativa és la vigent actualment, que fa referència només al naixement. Així mateix, aquesta redacció ha estat pacífica des de la seva incorporació l'any 2010"*.

L'apartat 2.2 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-3 del CcCat, el qual, en comptes de *"Capacitat d'obrar"*, passa a rubricar-se *"Exercici dels drets"*. Així, al nou article no es fa referència a la *"capacitat d'obrar"*, preveient que, per garantir l'exercici dels drets, en situacions personals en què sigui convenient, a petició de la pròpia persona o d'una altra persona en el seu interès, es poden adoptar mesures d'assistència o de suport, mesures que són temporals i s'interpreten de manera restrictiva.

Als anteriors informes jurídics es va suggerir que la unitat directiva promotora de l'Avantprojecte de llei valorés l'oportunitat de la modificació del precepte, per raó que la capacitat d'obrar que regulava és la idoneïtat per exercir drets i el fet que el nou article porti per rúbrica *"Exercici dels drets"* determina que ja es tingui la capacitat quan igualment es refereix a la seva determinació conforme a la capacitat natural, i que, a més, en fer ús de

⁸ La redacció actual de l'article 211-11 del CcCat estableix:

"Article 211-11

Personalitat civil

1. La personalitat civil és inherent a la persona física des del naixement.

2. El concebut té la consideració de persona als efectes que li siguin favorables, sempre que arribi a néixer.

3. La personalitat civil s'extingeix amb la mort."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

l'expressió “drets civils” podria donar lloc a entendre que és només l'exercici d'aquests drets i no d'altres (com per exemple, els denominats “drets polítics”).

En aquest punt, cal dir que, en la Nota de 12 de juliol de 2022, la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació apunta que *“aquesta qüestió ha estat àmpliament debatuda per la Comissió de Codificació. Es tracta de ser conseqüent amb la nova regulació que té com a principi la capacitat jurídica per a totes les persones. En aquest sentit, el Gabinet Jurídic va fer observacions respecte a aquesta qüestió. En data 11/7/2022, el Director general de Dret, d'Entitats Jurídiques i Mediació ha emès un informe de valoració sobre les observacions esmentades en el qual es ratifica en la necessitat d'eleva a principi el concepte de capacitat jurídica per a totes les persones i que el terme “exercici de drets” és el més adient. No obstant això, es reconeix l'existència de bastants preceptes que encara mantenen en la seva redacció el concepte de capacitat d'obrar i que caldrà adaptar-los en la propera Llei de suports”*.

L'apartat 2.3 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-4.1 del CcCat (Majoria d'edat), i després d'establir que la majoria d'edat s'assoleix als divuit anys, s'afegeix que cessen les limitacions pròpies de la minoria d'edat.

L'apartat 2.4 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-5 del CcCat (Minoria d'edat), i se substitueix el terme “el menor” per “la minoria d'edat”.

L'apartat 2.5 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-6 del CcCat (Interès superior de la persona menor), i se substitueix “menor” per “persona menor d'edat”.

L'apartat 2.6 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-7 del CcCat (Emancipació), i se substitueix “menor emancipat” per “persona emancipada”, i altres modificacions com ara la substitució de la referència al “complement de la capacitat” per “assentiment”.

Així, l'article 211-7 del CcCat queda redactat de la manera següent:

- “1. La persona emancipada actua jurídicament com si fos major d'edat, però necessita de l'assentiment de les persones progenitores o de la persona titular de la curatela per als actes que estableix l'article 211-12.*
- 2. En cas de matrimoni o de convivència estable en parella, l'assentiment el presta l'altre cònjuge o convivent major d'edat de la persona emancipada i en el seu defecte, la persona titular de la curatela.”*

L'apartat 2.7 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-9 del CcCat (Emancipació per consentiment), per adaptar els termes a la igualtat de gènere.

Pel que fa a aquestes modificacions relatives a la terminologia, cal tenir present el que apunta l'exposició de motius de l'Avantprojecte de llei:

“Al llarg del procés de codificació s'han fet esforços per normalitzar, de forma igualitària, inclusiva i no sexista, el llenguatge que fan servir les normes per fer real i efectiva la visibilitat de les dones i dels models familiars actuals; no gensmenys encara predomina

l'androcentrisme, tant pel que fa a la redacció com als termes. És palès que la normalització de la terminologia i del llenguatge, amb propòsit d'igualtat, és una de les preocupacions de la Comissió de Codificació de Catalunya, des de fa temps. Fruit dels treballs en marxa són les adaptacions de la terminologia al principi d'igualtat i no discriminació, algunes de les quals s'incorporen en aquesta Llei. Certament, ara –i la reforma ho fa encara més palès– coexisteixen, per una banda, articles la redacció dels quals adopta nous criteris de visibilització del gènere, ja sigui mitjançant el desdoblament dels subjectes o mitjançant altres tècniques desenvolupades per les persones expertes en la matèria i, per una altra banda, preceptes que han de llegir-se a partir de l'article 7 de la Llei 29/2002, de 30 de desembre, primera llei del Codi civil de Catalunya, que estableix que les denominacions en gènere masculí referides a persones inclouen dones i homes, llevat que del context se'n dedueixi el contrari. Cal reconèixer que aquesta coexistència impedeix l'homogeneïtat desitjable de tot l'articulat, però s'ha preferit adoptar els nous criteris en els articles que es reformen, malgrat que les modificacions són concretes, que no esperar a fer una revisió completa dels sis llibres del Codi civil en el futur.”

L'apartat 2.8 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-10.1 del CcCat (Emancipació per resolució judicial). Són modificacions de caire terminològic per adaptar la terminologia a la igualtat de gènere, i amb la inclusió d'una referència específica a “*qualsevol tipus de violència per raó d'orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere exercida contra la persona menor d'edat a l'àmbit familiar*”, com a una de les causes (en base a les quals l'autoritat judicial pot concedir l'emancipació) que fan impossible la convivència amb les persones progenitores o amb les tutores, o que dificulten greument l'exercici de la potestat parental o de la tutela.

L'apartat 2.9 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-11 del CcCat (Vida independent). Es tracta també de modificacions per adaptar la terminologia a la igualtat de gènere. Així mateix, se substitueix la referència a “*és necessari el complement de la capacitat*” per “*és necessari l'assentiment*”.

L'apartat 2.10 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 211-12 del CcCat (Actes que requereixen assentiment), d'una banda, per adaptar els termes emprats a la igualtat de gènere, i, d'altra banda, se substitueix la referència al “*complement de la capacitat*” per “*l'assentiment*”.

L'apartat 2.11 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-1 del CcCat, relatiu al “*Dret a la informació sobre la salut*”, per tal de reforçar aquest dret.

L'apartat 2.12 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-2 del CcCat (Consentiment informat), per especificar que aquest consentiment ha de respectar la dignitat de la persona i ser conforme amb la seva voluntat i preferències (s'afegeix aquest incís final a l'apartat 2 de l'article 212-2).

Es modifica també la redacció dels apartats 3 i 4. Als informes jurídics preliminar i preliminar actualitzat es va apuntar que la nova redacció podria donar lloc a confusió, per raó que no es concreta qui pot revocar el consentiment (cosa que sí feia la redacció anterior) i en l'apartat 4 no es concreta en interès de quina persona, quan la redacció anterior concretava que era de la persona que no podia consentir.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

En relació amb aquesta observació, la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, en la Nota de 12 de juliol de 2022, apunta que *"Respecte els apartats 3 i 4 de l'article 212-2 del Codi civil de Catalunya, relatiu al consentiment informat, la nova redacció s'adapta a la regulació en matèria de suports a la capacitat, d'acord amb el Reial decret llei 19/2021, de 19 d'agost, pel qual s'adapta el Codi Civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat. Així doncs, termes com "supleixen la seva capacitat", "donar consentiment per substitució" i "en interès de la persona que no pot consentir" entren en contradicció amb la regulació actual esmentada".*

L'apartat 2.13 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-3 del CcCat (Document de voluntats anticipades), per establir, a l'apartat 1, que la persona major de setze anys pot expressar en el referit document les instruccions per a la realització d'actes i tractaments mèdics per al cas que es trobi en una situació en què no ho pugui decidir per ella mateixa; a l'apartat 3, per fixar els requisits de formalització del document de voluntats anticipades, i, a l'apartat 5, per establir que el document posterior revoca l'anterior, llevat que la persona atorgant manifesti altrament.

En relació amb aquesta proposta, en l'informe jurídic preliminar actualitzat es va recordar, però, que el fet de ser major de setze anys no determina que la persona menor tingui capacitat plena com quan és major d'edat, per això es va suggerir que, o bé caldria concretar que sigui major de setze anys emancipat (en els termes de l'article 211-11), o bé, com la redacció anterior, que sigui major d'edat.

Per una altra banda, es preveu un procediment específic per a formalitzar notarialment la declaració de voluntats anticipades (entenem que suposarà que el notari s'hagi de desplaçar a l'hospital, si és que no l'ha atorgat abans) o davant tres testimonis amb dos dels quals no es tingui relació patrimonial, suggerim que es concreti, al menys en la memòria, a què es refereix exactament aquest tipus de relació.

Pel que fa a les anteriors consideracions, en la Nota de 12 de juliol de 2022, la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació posa de manifest que: *"Respecte la redacció de l'apartat 1 de l'article 212-3 del Codi civil de Catalunya, no es considera oportú modificar-la perquè aquesta s'ajusta a la de l'apartat 1 de l'article 212-2 que fa referència a les persones majors de setze anys.*

Respecte la redacció de l'apartat 3 de l'article 212-3, no es creu convenient concretar el concepte de relació patrimonial perquè s'adopta la mateixa redacció de l'article 8.2b de la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica".

L'apartat 2.14 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-4 del CcCat, per tal de reforçar el consentiment de la persona afectada en relació amb l'internament en un establiment especialitzat per raó de trastorns psíquics o malalties que puguin afectar la capacitat cognitiva.

L'apartat 2.15 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-5 del CcCat (Internament urgent), per tal d'adaptar la terminologia a la igualtat de gènere.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'apartat 2.16 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-6 del CcCat (Canvi de circumstàncies en l'internament voluntari), per tal d'adaptar novament la terminologia a la igualtat de gènere.

L'apartat 2.17 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica la rúbrica de la secció tercera, que passa a ser *"Decisions sobre la persona"*.

L'apartat 2.18 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 212-7 del CcCat (Decisions sobre el propi cos), afegint un nou apartat 2, d'acord amb el qual *"Correspon a la dona la decisió sobre la interrupció voluntària del seu embaràs en les condicions que determinin les lleis"*.

Certament, aquesta previsió va en la línia continguda en la Llei orgànica 2/2010, de 3 de març, de salut sexual i reproductiva i de la interrupció voluntària de l'embaràs, l'article 13 de la qual exigeix consentiment exprés en tot cas de la dona i l'article 14, que regula la interrupció de l'embaràs a petició de la dona. També l'article 17 del mateix cos legal es refereix a les dones en regular la informació prèvia que s'ha de donar en manifestar la voluntat d'interrompre voluntàriament l'embaràs en els casos legalment procedents.

L'apartat 2.19 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 222-40 del CcCat (Administració dels béns), per tal d'adaptar la terminologia a la igualtat de gènere.

L'apartat 2.20 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 233-1.1 del CcCat (Mesures provisionals), per tal d'addicionar una lletra i). Així, el cònjuge que pretengui demandar o demandi la separació, el divorci o la nul·litat del matrimoni i el cònjuge demandat, en contestar la demanda, poden sol·licitar a l'autoritat judicial que adopti, d'acord amb els procediments que estableix la legislació processal, com a mesura provisional: *"j) El règim de convivència dels animals i les càrregues associades, atenent a l'interès dels membres de la família i el benestar dels animals."*

L'apartat 2.21 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 233-2.5 del CcCat (Mesures definitives), per tal d'addicionar una lletra e), a fi d'establir que el conveni regulador contingui, si escau, l'atribució de la tinença dels animals de companyia tenint en compte l'interès dels membres de la família i el benestar de l'animal, i es podrà preveure el repartiment del temps de convivència i cura i les càrregues associades i, si és el cas, de la seva titularitat.

L'apartat 2.22 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 233-4.2 del CcCat (Mesures definitives acordades per l'autoritat judicial), per tal d'incloure el règim de tinença, convivència i cura (precisions aquestes de *"convivència i cura"* que s'han inclòs com a conseqüència de l'estimació de les al·legacions formulades diverses entitats en els tràmits d'audiència i informació pública) dels animals de companyia com a una de les mesures a adoptar per l'autoritat judicial, així com, si escau, la titularitat dels animals.

L'apartat 2.23 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 233-11.3 del CcCat (Criteris per a determinar el règim i la manera d'exercir la guarda), que va ser objecte de modificació pel Decret llei 26/2021, de 30 de novembre, de modificació del llibre segon del Codi civil de Catalunya en relació amb la violència vicària, per tal d'incloure ara l'incís final *"o*

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

quan hagi hagut sentència ferma per delictes contra els animals amb els que els fills convisquin o formin part del seu àmbit familiar.”

L'apartat 2.24 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 235-10 del CcCat (Presumpcions de paternitat), per tal de fer adaptacions de caire terminològic, alhora que s'addiciona un apartat 3 (amb idèntica redacció a l'actual apartat 1 de l'article 235-18), de conformitat amb el qual *“La prova de les relacions sexuals de la mare amb un home diferent del demandat durant el període legal de concepció no és suficient per a destruir les presumpcions de paternitat”*.

L'apartat 2.25 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 235-18 del CcCat (Negativa a la prova biològica), per tal de determinar que la filiació biològica es pot determinar encara que la persona demandada es negui a sotmetre's a la prova biològica corresponent.

Pel que fa a aquesta modificació, la memòria general assenyala que: *“Un altre aspecte important a considerar en matèria de filiació és que la normativa actual no regula la negativa a la prova biològica en el sentit que la filiació biològica es pugui determinar encara que la persona demandada es negui a sotmetre's a la prova biològica corresponent. Malgrat que la jurisprudència ha reconegut aquest supòsit, es considera positiu que una norma ho reculli”*.

A l'informe jurídic preliminar actualitzat es va fer notar que, atès que la dita norma ve referida al procediment judicial, entenem que no seria procedent incloure-ho en el CcCat, tenint en compte, d'altra banda, que caldria justificar que la referida modificació deriva de les particularitats del dret substantiu català. En relació amb aquesta consideració, la Nota de 12 de juliol de 2022 de la Direcció General de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació apunta que: *“Respecte la previsió de l'article 235-18 del Codi civil de Catalunya, cal dir que el propi Codi regula les particularitats de les regles d'accions de filiació i, per tant, ja preveu normes relatives al procés de filiació, de manera que la redacció proposada ve justificada per les particularitats del dret substantiu català”*.

L'apartat 2.26 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 236-4 del CcCat (Relacions personals), per tal d'adaptar els termes a la igualtat de gènere, i també s'addiciona un apartat 4, amb la previsió que *“S'ha de procurar que, a fi de garantir el dret de la infància i l'adolescència a relacionar-se amb llurs famílies, els conflictes sobre aquestes relacions que se suscitin es resolguin a través dels procediments específics de mediació familiar, excepte si hi ha indicis fonamentats de violència domèstica o masclista”*, en coherència amb altres preceptes modificats del llibre segon en relació amb la mediació com a mecanisme de resolució de conflictes.

L'apartat 2.27 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 236-21 del CcCat (Administració dels béns de la descendència), amb canvis relatius al llenguatge no androcèntric.

L'apartat 2.28 de l'article 2 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 237-13 del CcCat, relatiu a l'extinció de l'obligació de prestar aliments, per tal de modificar la lletra e) de l'apartat 1 i modificar també altres apartats de l'article en relació amb el llenguatge no androcèntric.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'article 3 de l'Avantprojecte de llei es dedica a la *"Modificació del llibre tercer del Codi civil de Catalunya"*.

L'apartat 3.1 de l'article 3 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 311-4.2 del CcCat, relatiu a la denominació de les persones jurídiques, per tal d'afegir que aquesta no pot incloure expressions discriminatòries.

L'apartat 3.2 de l'article 3 de l'Avantprojecte de llei incorpora l'article 311-10 al llibre tercer, per tal d'establir que les persones jurídiques del sector públic sotmeses al dret privat tenen l'obligació de garantir el principi d'igualtat i no discriminació entre dones i homes en la seva representació orgànica, gestió i formació de la voluntat (apartat 1) i han de promoure la incorporació, en els plecs de clàusules administratives particulars i, si escau, en els documents corresponents de formalització dels contractes, de clàusules d'adhesió o de recurs a la mediació, a l'arbitratge o a altres mecanismes de resolució extrajudicial dels conflictes (apartat 2).

L'apartat 3.3 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 312-3.1 i 3 del CcCat (Composició dels òrgans col·legiats) per tal d'adaptar-ho a la igualtat de gènere i establir que en la formació de l'òrgan col·legiat s'ha de respectar el principi de paritat de dones i homes en els òrgans de govern, tenint present de manera específica el seu substrat social i les finalitats de cada entitat.

L'apartat 3.4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 312-5.2 del CcCat, relatiu a les reunions dels òrgans col·legiats, per tal d'establir que *"Les reunions es poden fer per videoconferència o per altres mitjans telemàtics si els estatuts de les persones jurídiques no ho prohibeixen de manera expressa, sempre que resti garantida la identificació de les persones assistents, la continuïtat de la comunicació, la possibilitat d'intervenir en les deliberacions i l'emissió del vot. En aquest cas, s'entén que la reunió se celebra al lloc on és la persona que la presideix, si els estatuts no disposen altra cosa."*

Amb la modificació de l'article 312-5.2 del CcCat es possibilitarà de manera definitiva que, si els estatuts no ho prohibeixen de manera expressa, els òrgans col·legiats de les persones jurídiques regulades pel llibre tercer puguin celebrar reunions telemàtiques.⁹

⁹ En aquest punt, cal recordar que l'article 4 del Decret llei 10/2020, de 27 de març, modificat pel Decret llei 28/2021, de 21 de desembre, de modificació del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya, per tal d'incorporar la regulació de les instal·lacions per a la millora de l'eficiència energètica o hídrica i dels sistemes d'energies renovables en els edificis sotmesos al règim de propietat horitzontal, i de modificació del Decret llei 10/2020, de 27 de març, pel qual s'estableixen noves mesures extraordinàries per fer front a l'impacte sanitari, econòmic i social de la COVID-19, en l'àmbit de les persones jurídiques de dret privat subjectes a les disposicions del dret civil català, estableix:

"Article 4

Mesures aplicables a les persones jurídiques de dret privat subjectes a les disposicions del dret civil català

De manera excepcional i fins al 31 de desembre de 2022, els òrgans de les persones jurídiques de dret privat subjectes a les disposicions del dret civil català es poden reunir i adoptar acords per mitjà de videoconferència o d'altres mitjans de comunicació, d'acord amb el que disposa l'article 312-5.2 del Codi civil de Catalunya, encara que els estatuts no ho estableixin. Si no és possible utilitzar aquests mitjans, i fins a la mateixa data, també poden adoptar acords sense reunió, de conformitat amb el que disposa l'article 312-7 del Codi civil de Catalunya, encara que els estatuts

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'apartat 3.5 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 321-4 (Estatuts de les associacions) amb canvis relatius al llenguatge no androcèntric.

L'apartat 3.6 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 322-7 del CcCat per incloure la previsió del vot electrònic en les assemblees generals de les associacions, si els estatuts no ho prohibeixen de manera expressa. Com a qüestió formal, caldria afegir el títol (Dret de vot) de l'article 322-7.

L'apartat 3.7 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 322-10 del CcCat, relatiu a la composició de l'òrgan de govern de les associacions i als requisits per a ésser-ne membre. Les modificacions són de caire terminològic, alhora que s'afegeix que les associacions declarades d'utilitat pública, mentre mantinguin aquest caràcter, han de garantir la paritat en els seus òrgans de govern, tret dels supòsits en que això sigui incompatible amb el seu substrat social i les seves finalitats.

L'apartat 3.8 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 322-12.1, 2 i 3 del CcCat, relatiu a l'elecció i nomenament dels òrgans de govern de les associacions. Les modificacions són per adaptar la terminologia a la igualtat de gènere i, a l'apartat 2, s'afegeix un paràgraf amb la previsió que quan l'associació hagi estat declarada d'utilitat pública, les candidatures que es presentin a elecció han de respectar la paritat entre dones i homes, excepte que això sigui incompatible amb el seu substrat social i les seves finalitats.

D'altra banda, i en coherència amb la mateixa regulació que es preveu per a les assemblees generals, s'afegeix, a l'apartat 1, que el vot es pot exercir per delegació, per correu postal, per vot electrònic o per altres mitjans telemàtics si els estatuts no ho prohibeixen de manera expressa.

L'apartat 3.9 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 322-14.1 del CcCat, relatiu a l'exercici de les funcions dels membres dels òrgans de govern de les associacions. Són modificacions per adaptar la terminologia a la igualtat de gènere (així, se substitueix el terme "*bon administrador*" per "*persona bona administradora*").

L'apartat 3.10 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 331-2.1 del CcCat, relatiu a la capacitat per constituir fundacions. Així, respecte del vigent article 331-2.1 se suprimeix l'incís relatiu a què les persones jurídiques públiques només poden constituir fundacions conjuntament amb persones privades, d'acord amb llur normativa.

Als anteriors informes jurídics, es va fer notar que els posteriors articles que es refereixen a la composició del patronat, etc. no tenen en consideració aquesta previsió de constitució de fundacions únicament per persones jurídiques públiques, i es va suggerir, doncs, valorar aquest extrem per si fos necessari proposar alguna modificació dels mateixos. En aquest sentit, a la Nota de 12 de juliol de 2022 la unitat promotora de l'Avantprojecte de llei posa de manifest que no coincideix amb les dites observacions "*atès que la iniciativa només afecta a la capacitat per a constituir fundacions i no a la*

no ho estableixin, sempre que ho decideixi la persona que els presideix o que ho sol·licitin almenys dos membres o, si es tracta de l'assemblea general d'una associació, un vint per cent de les persones associades."

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

seva organització i funcionament. D'aquesta manera, no hi ha repercussió en d'altres articles".

L'apartat 3.11 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 332-3.2 del CcCat, relatiu als requisits que han de complir els membres del patronat que siguin persones físiques.

L'apartat 3.12 de l'Avantprojecte modifica l'article 332-8 del CcCat, relatiu a l'exercici de les funcions de les persones que formen el patronat, per adaptar la terminologia a un llenguatge no androcèntric.

L'article 4 de l'Avantprojecte de llei es dedica a la *"Modificació del llibre quart del Codi civil de Catalunya"*.

L'apartat 4.1 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei, afegeix un nou apartat 3 a l'article 421-2 (Contingut del testament) del CcCat, per tal de preveure que *"La persona propietària d'animals pot disposar per testament d'ells, atenent a la seva protecció i benestar. A falta de disposició testamentària, es lliuraran a les hereves o hereus, i si no se'n fan càrrec, tenen la càrrega de lliurar-los a l'òrgan administratiu o centre que tingui encomanada la cura d'animals abandonats."*

L'apartat 4.2 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 451-4 del CcCat, que regula la llegítima de les persones progenitores. A banda de modificacions de caire terminològic, cal destacar que l'apartat 2 de l'article 451-4 es modifica per tal d'establir que cada persona progenitora té dret a la meitat de la llegítima, sense que pugui incrementar-la amb la part que correspon o pugui correspondre a l'altra, si aquesta no l'adquireix.

Tanmateix, com ja vam dir als anteriors informes jurídics, amb la modificació proposada entenem que s'està fent una exclusió del dret d'acréixer que, per definició, suposa l'increment de la porció a causa que l'altre cridat no arribi a ser-ho (vid. art. 462-1 i 2 del CcCat).

L'apartat 4.3 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 451-6 del CcCat, relatiu a la llegítima individual de la descendència, per adaptar la terminologia a la igualtat de gènere.

L'apartat 4.4 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 451-11 del CcCat, relatiu al pagament de la llegítima, per tal d'incloure la possibilitat de pagar la llegítima en part en diners i en part en béns, i la possibilitat d'ajornar el pagament durant la vida de la persona titular de l'herència, si la persona causant ha instituït com a única persona hereva l'altre progenitor o progenitora de la legitímària i el pagament de la llegítima impedeix la persona hereva satisfer les seves necessitats (tret que la persona causant hagi disposat el contrari). Com a qüestió formal, on diu *"Es modifica l'article 451-11 del Codi de Catalunya"*, hauria de dir *"Es modifica l'article 451-11 del Codi civil de Catalunya"*.

L'apartat 4.5 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 451-17, que regula les causes de desheretament. La modificació té per objecte especificar que el maltractament greu inclou també el de caràcter psicològic.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'apartat 4.6 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 451-20 del CcCat, relatiu a la impugnació del desheretament. A més de modificacions de caire terminològic, modifica també l'apartat 1 per establir que, excepcionalment, la prova de la inexistència de la causa de l'article 451-17.2 e) correspon a la persona legitimària.

L'apartat 4.7 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 451-27 del CcCat, en establir que la pretensió per a exigir la llegítima i el suplement prescriu al cap de quatre anys de la mort del o de la causant (en comptes dels deu anys actuals). També s'adapten els termes emprats a la igualtat de gènere.

L'apartat 4.8 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 452-6 (Extinció de la quarta vidual) del CcCat. Concretament, s'afegeix una nova lletra e) a l'apartat 1 per preveure que el dret a reclamar la quarta vidual s'extingeix *"Per haver estat condemnat per una sentència ferma per actes de violència familiar o masclista o per haver maltractat greument el causant, de manera física, psicològica o sexual"*, i a l'apartat 2 es modifica el termini de prescripció per a reclamar la quarta vidual, que es fixa en quatre anys (en comptes dels tres actuals).

L'apartat 4.9 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 461-15 del CcCat, relatiu a la presa d'inventari, i s'inclou un nou apartat 7 d'acord amb el qual si la persona hereva manifesta la voluntat d'acceptar l'herència a benefici d'inventari abans de prendre'l, les persones legatàries i les fideïcomissàries no poden iniciar cap acció contra l'herència fins que s'hagi formalitzat l'inventari o hagi transcorregut el termini legal per a fer-ho.

L'apartat 4.10 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 461-16 del CcCat, que regula el benefici legal d'inventari.

L'apartat 4.11 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 461-18 del CcCat, que regula les efectes de l'acceptació de l'herència pura i simple. D'una banda, s'adapta el llenguatge a la igualtat de gènere i, d'altra banda, s'addiciona un nou apartat, d'acord amb el qual, en tot cas, la persona hereva respon dels deutes derivats de fiances, avals o altres garanties personals que desconegui a l'acceptar l'herència, exclusivament amb els béns hereditaris que subsisteixin en el moment en què en tingui coneixement.

Com ja es va fer constar als informes jurídics preliminar i preliminar actualitzat, al nostre entendre la previsió proposada no semblaria coherent ni amb la definició d'acceptació pura i simple (per tant recomanem no incloure-la en aquest punt) ni amb l'article 461-17 relatiu al termini per fer l'inventari. Potser seria millor incloure aquesta previsió en l'art.461-20 en el sentit *"gaudeixen dels beneficis de l'acceptació de l'herència a benefici d'inventari"*

L'apartat 4.12 de l'article 4 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 461-20 del CcCat, que estableix els efectes de l'acceptació de l'herència a benefici d'inventari.

L'article 5 de l'Avantprojecte de llei es dedica a la *"Modificació del llibre cinquè del Codi civil de Catalunya"*.

L'apartat 5.1 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei modifica la rúbrica del títol I del llibre cinquè del CcCat, que passarà a denominar-se *"Els béns i els animals"*.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'apartat 5.2 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 511-1.3 del CcCat, suprimint l'incís final relatiu a què només s'apliquen als animals les regles dels béns en allò que permet llur naturalesa, que passa a l'article 511-3.2.

L'apartat 5.3 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 511-3 del CcCat, que passa a dedicar-se als animals.

L'apartat 5.4 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei incorpora l'article 511-4 al CcCat, amb el contingut de l'actual article 511-3 (fruits).

L'apartat 5.5 de l'article 5 de l'Avantprojecte modifica l'article 542-22 del CcCat (Troballes). En concret, es modifica l'apartat 1, per substituir l'expressió "animals domèstics" per "animals de companyia" i s'hi inclou una remissió a la normativa de protecció dels animals.

L'apartat 5.6 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei afegeix una nova lletra e) a l'article 553-21.4 (relatiu al contingut de la convocatòria de la reunió de la junta de propietaris), en coherència amb la modificació de l'article 553-22.2.

Com a qüestió formal, se suggereix modificar "S'incorpora l'article 553-21.4 e), que queda redactada de la manera següent:", per "S'afegeix una lletra e) a l'article 553-21.4, amb el text següent:".

Com ja es va dir a l'informe jurídic preliminar actualitzat, respecte de la modificació de l'article 553-21 i també de l'article 553-22 (relatiu a l'assistència a les reunions de la junta de propietaris) del CcCat, consta a l'expedient un certificat, de 8 de juny de 2022, de la secretària tècnica de la Comissió de Codificació de Catalunya, d'acord amb el qual "és necessari fer una nova proposta de redactat, en el sentit de clarificar la possibilitat que els propietaris puguin assistir per videoconferència o per altres mitjans telemàtics de comunicació sincrònica similars, en cas que els estatuts o l'acord de la junta ho estableixen i sempre que es pugui garantir tècnicament una participació plena, amb la finalitat de que sigui més entenedora i facilitar la seva aplicació", i el director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació, a la Nota de 10 de juny de 2022, valora positivament incorporar l'aportació de la Comissió a l'Avantprojecte de llei.¹⁰

¹⁰ Segons l'esmentada Nota de 10 de juny de 2022:

"Les modificacions dels articles 553-21 i 553-22 guarda relació amb les solucions que el Decret llei 10/2020, de 27 de març, Decret llei 26/2020, de 23 de juny, Decret llei 53/2020, de 22 de desembre i Decret llei 1/2022, d'11 de gener, de manera extraordinària i transitòria van adoptar respecte a les reunions de les juntes de propietaris per respondre de la crisi sanitària provocada per la pandèmia de la COVID-19. També l'aportació s'apropa a la nova regulació del llibre III, pel que fa a les reunions per via telemàtica dels òrgans de les entitats privades de dret civil.

Les modificacions contingudes en l'aportació són mínimes i tenen un caràcter merament clarificador, amb l'objectiu de donar una millor seguretat jurídica.

La tipologia diversa de les comunitats de propietaris desaconsella adoptar de manera generalitzada les reunions telemàtiques. Conseqüentment, es manté la visió de les juntes presencials com a espai òptim per debatre i acordar les qüestions que afecten la comunitat de propietaris, i es prescriu que els mateixos propietaris, als estatuts de la comunitat, o per acord de la junta, permetin que els veïns que

Doc. original signat per:
Maria Adelaida González
Agudo 16/11/2022,
Maria del Pilar García Cruz
16/11/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 29/11/2025

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
29/11/2022 10:09:07

Pàgina 27 de 29

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

L'apartat 5.7 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 553-22 del CcCat. Com ja s'ha dit, l'article 553-22 regula l'assistència a les reunions de la junta de propietaris, i d'acord amb la nova redacció dels apartats 1 i 2:

"1. El dret d'assistència a la junta correspon a les persones propietàries, les quals hi assisteixen personalment o per representació legal, orgànica o voluntària, que s'ha d'acreditar per escrit.

2. Els estatuts poden establir, o la junta de persones propietàries pot acordar, que s'hi pugui assistir per videoconferència o per altres mitjans telemàtics de comunicació sincrònica similars, sempre que resti garantida la identificació dels assistents, la continuïtat de la comunicació, la possibilitat d'intervenir en les deliberacions i l'emissió del vot."

L'apartat 5.8 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 569-14 del CcCat (Obligacions garantibles amb penyora) per incorporar un nou apartat 3, que reconeix la possibilitat que una penyora garanteixi diverses obligacions entre la mateixa persona deutora i la mateixa persona creditora, durant un període de temps i per una quantitat màxima, amb la previsió, però, que el document públic ha de permetre identificar les dites obligacions sense necessitat d'un nou pacte o conveni.

L'apartat 5.9 de l'article 5 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 569-17 (Substitució del bé empenyorat) del CcCat.

L'article 6 de l'Avantprojecte de llei es dedica a la "Modificació del llibre sisè del Codi civil de Catalunya".

L'apartat 6.1 de l'article 6 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 621-5 del CcCat, relatiu a la determinació del preu en el contracte de compravenda. Es fan modificacions terminològiques de caràcter de gènere, i s'afegeix un nou apartat 2 d'acord amb el qual es possibilita resoldre les discrepàncies sobre la determinació del preu a través de la mediació (en el cas que el contracte conclòs fixi que la determinació del preu es determini per l'acord de les parts).

L'apartat 6.2 de l'article 6 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 621-37 del CcCat, relatiu als remeis del comprador i el venedor, en cas d'incompliment de les obligacions de l'altra part contractant, i s'hi incorpora un darrer apartat 5 relatiu a la mediació, en coherència amb altres modificacions del CcCat en aquest sentit.

L'apartat 6.3 de l'article 6 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 623-9 del CcCat i se substitueix l'expressió "ús i costum de bon pagès" per "ús i costum de la bona pagesia".

L'apartat 6.4 de l'article 6 de l'Avantprojecte de llei modifica l'article 623-33 del CcCat, que es dedica a la masoveria, per tal d'adaptar el llenguatge a la igualtat de gènere.

L'Avantprojecte de llei clou amb una disposició transitòria i una disposició final.

no poden assistir puguin accedir a les reunions. Per facilitar el procés, la convocatòria ha de contenir la informació tecnològica que permet l'accés i l'exercici dels drets corresponents."

28

Doc. original signat per:
Maria Adelaida González
Agudo 16/11/2022,
Maria del Pilar García Cruz
16/11/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 29/11/2025

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

Data creació còpia:
29/11/2022 10:09:07

Pàgina 28 de 29

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia,
Drets i Memòria

La disposició transitòria conté regles relatives als terminis de prescripció de les pretensions per a exigir la llegítima i el seu suplement.

La disposició final fixa l'entrada en vigor de la Llei al cap dels vint dies d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, això és, se ceneix a la *vacatio legis* ordinària de vint dies que estableix l'article 111-10 del CcCat.

3.- CONCLUSIONS

Analitzat l'Avantprojecte de Llei d'actualització, incorporació i modificació de determinats articles del Codi civil de Catalunya, aquesta Assessoria Jurídica l'informa favorablement, per tal que es continuï la seva tramitació, sens perjudici que es tinguin en consideració les observacions realitzades en aquest informe.

Advocada de la Generalitat
Assessoria Jurídica

Ref: AJ aga_pgc 20D103

Advocada de la Generalitat
Cap de l'Assessoria Jurídica